

בית נאמן

מוצאי שבת פרשת תצוה י"ב באדר תשפ"ג

בית הכנסת "אהבת התורה - איש מצליח"
רחוב הרב עזריאל 43 ב"ב.

בשעה 20:00

שיעורו השבועי של מרן ראש הישיבה
רבנו מאיר מאזוז שליט"א

ניתן לשמוע
בשידור ישיר את
שיעורו של מרן שליט"א
בערוץ קול ברמה.
או בליקו בית נאמן:
079-9270505

נושאי השיעור:

- א. תורה מגנגא ומצלא (א-ב). ב. דמי מתקוממי אוזה (ג-ד). ג. קם רבה ושחט את רבי זירא (אות ה). ד. תחית המתים בדורנו (ו-ז). ה. נסי מלחמת המפרץ (ח-ט). ו. האם נשאר הדין שחובה להשתכר בפורים? (י-יב). ז. לרומם את בית אלקינן - שיפוץ בית מדרשו של מרן רבנו שליט"א (אות יג).
- ח. האם מקיימים "ומשלוח מנות איש לרעהו" דוקא ע"י שליח? (אות יד). ט. שתי מנות בשני כלים (אות טו). י. בשר שאינו מבושל וכיו"ב אם ראוי למצות משלוח מנות (טז-יז). יא. מרן החיד"א (יח-כ).

אין לנו מה לפחד

א. שבוע טוב ומבורך. שיהיה לנו ולכם ולכל עם ישראל פורים שמח, שלא יהיה בו שום דבר, לא תאוונת ולא פיגועים ולא שום דבר. אנחנו לא רוצים לפגוע בערבים, אבל הם מתחילים. וכשהם מתחילים, אנחנו צריכים לשתוק. וכשאנחנו שותקים, הם אומרים: אדרבא, זה סימן שהם חלשים. לא! עם ישראל יהיה בעזרת ה' חזק יותר מכל אומות העולם - יותר מאמריקה, יותר מרוסיה, יותר מצרפת, יותר מגרמניה, יותר מכולם. ומי שיפגע בעם ישראל, על אחד ישלם אלף. "איש אחד מכס ירדוף אלף". (ככה כתוב ביהושע כ"ג, י). צריכים לדעת שהעם הזה לא הפקרו! העם הזה אחרי אלפיים שנה בא לכאן ונבזז מכל האומות. "עם בזוז וסוסי" (ישעיה מ"ב, כ"ב). כל אחד ואחד מתנפל עליו?! יגיע הזמן שישלמו כולם את החובות שלהם ברבית ורבית דרבית, אין לנו מה לפחד. בעזרת ה' כאן בבני ברק ודאי לא יהיה כלום, יש לנו זכות של הגאון רבי חיים קנייבסקי ושל כל הישיבות וכל תלמודי התורה שהם לומדים. וגם בכל הארץ כולה, כל מקום שיש בו מונין יהודים שמתפללים בשבת - או מתפללים אפילו פעם אחת בשנה ביום כיפור - זו זכות גדולה מאד. בגללם הקב"ה ירחם על עם ישראל. די להם מה שסבלו.

לפני הכל שיהיה יושר

ב. הראוי שאמר אחד בשם פרופסור שכתמן¹ ש"החרדים חולבים את המדינה, ואף אחד לא מרגיש. אני מודאג מאד מהחרדים שחולבים את המדינה". ינעל בו ואלדיה... הערבים לא חולבים, הערבים בסדר גמור. יש שופט ערבי שלוקח את נשיא המדינה לשעבר ושם אותו בכלא, להראות שאנחנו ישרים כמו פלס, אף אחד לא גונב ואף אחד לא משקר, רק החרדים. יגיע הזמן שעל הדבר הזה הוא ישלם - "שלם ישלם, אם אין לו ומכר בגנבתו" (שמות כ"ב, ב). פעם משהו אמר לרב עובדיה ע"ה: תשמע, אי אפשר ככה, אנחנו מדינה ישרה כמו פלס, אי אפשר להעמיד את פלוני שיהיה יועץ בש"ס. מה פתאום?! אחרי זמן מה, תפסו את מי שאמר את זה בגניבה פי עשרים ממה שחשדו את הראשון. אז בא משהו ועשה שיר יפה - "פלוני למעשהו ופלוני לקיסריה". למה? כי זה מתאים לדעות של הממשל וזה אחרת. אבל יגיע הזמן שהממשל השוטה והשקר והמשקרים האלה יתחלפו בממשל יותר טוב. אכפת לנו חרדים או לא חרדים?! לא, אלא שיהיה יושר. קודם כל תהיה ישר ותקבל את הכל. "יתגדל ויתקדש שמייה רבה" ראשי תיבות יושר.

החלום ופשרו

ג. אז השבוע הזה פורים, ואין לנו את הזכות שהייתה פעם. בשנת תשנ"ד רבי חיים קנייבסקי ע"ה ראה בחלומו את אביו זצ"ל שאמר לו שיש גזירה רעה על שונאי ישראל, תתפללו ותתפללו ותתפללו. והוא לא ידע מה הגזירה הרעה.

1. מאיפה בא השם שכתמן? מי שידוע אידיש ואולי יוכל לפרש. שכת זה שטר טוב. ובעברית "סכט" פירושו מכה. ו"מן" פירושו אדם - אדם שכולו סכט...

והנה ביום פורים נכנס יהודי אחד בבוקר למערת המכפלה וירה למות בשלושים ערבים, וזה עשה רעש גדול במדינה. ראש הממשלה אז יצחק רבין אמר עליו "יהודי מלוכלך". כאשר הם הורגים ה' ירחם כמה וכמה, הם נקיים. פעם כתבו נטורי קרתא: פלוני אמר על אחד "יהודי מלוכלך", מי שאמר את זה כנראה הוא "גוי נקי"... הגויים בסדר גמור, אבל יהודי הוא מלוכלך. למה מלוכלך? במערת המכפלה שם הערבים שמו מתחת לשטיחים שמתפללים עליהם (לא כמונו שמתפללים על הרצפה, הם פורשים שטיחים) גרזנים, רובים, סכינים והכל, והייתה סכנה גדולה מאד. ובזכות היהודי הזה נמנעה הסכנה.

"דמי מתקוממי אוזה"

ד. ורבי יהודה הלוי בפיוט שלו "מי כמוך" שקראנו היום רומז על המעשה הזה ברוח הקודש. הוא כותב: "דמי מתקוממי אוזה, ודגלי ארים כדבר כל חוזה, הנה אלקינן זה, קיוינו לו". דמי גימטריא נ"ד - שנת תשנ"ד. ו"אוזה" ראשי תיבות "אבן זהב". מה זה אבן זהב באידיש? גולדשטיין. זה הבן אדם הזה. עשה מדעת עצמו, לא שאל אף אחד, הוא עשה הכל לבד. חקרו וחקרו וחקרו וראו שעשה את זה לבדו. אמר לאשתו: אני הולך להתפלל, הלך ובידו רובה. "ודגלי ארים כדבר כל חוזה" - יגיע הזמן שהדגל של עם ישראל יורם למעלה. הדגל הזה הוא לא של הציונים. כתוב בספרים שזה דגלו של דוד המלך, יש בו שש קצוות כנגד הדגל של דוד המלך. ככה מובא בכמה ספרים קדמונים לפני מאתיים ושלוש מאות שנה. זה מגן דוד של דוד המלך. במקום שאחרים באים לטפל בחולים עושים "הצלב האדום", לנו יש "מגן דוד אדום". ומגן דוד האמתי זה הקב"ה - "ברוך אתה ה' מגן דוד". שהקב"ה יעשה לנו נסים ונפלאות שלא יארע ביום פורים שום נזק, שום גזירה, שום אסון, ושום דבר. יחון ה' בשמחה ובבטחון. כמו שאמר אשר מזרחי ז"ל: "חון תחון, ונלך שם בבטחון".

יש לכם אחד כזה שהורג ומחיה?

- הגמרא אומרת במגילה (דף ז ע"ב) "אמר רבא חייב איניש לבסומי² בפוראי, עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי". היתכן כדבר הזה? צריך להתבסם בפורים עד שישתגע שיברך את המן?! למה שיברך את המן? ולמה שאת מרדכי יקלל? יש על זה פירושים בלי סוף. אבל הגמרא מביאה אחר כך סיפור של רבה ורבי זירא. הם עשו סעודת פורים ביחד, והנה באמצע הסעודה קם רבה ושחט את רבי זירא. ראיתי פעם פירוש יפה, אמרו בזמנו היו עושים סעודת פורים בלילה³, האשכנזים אומרים "לבסומי" ויכול להיות שזה יותר נכון. כי "לבסומי" משמע לבסם אחרים, ו"לבסומי" זה לאיבסומי - להתבסם.
- עד היום יש חילוניים מסכנים שבאים לבית הכנסת רק בליל שבת, ביום לא באים. למה רק בליל שבת? לקבל את השבת. "לכה דודי לקראת כלה". אבל לקבל כלה גם בלילה וגם ביום זה יותר מדאי... יש הרבה אנשים כאלה, ובעיניהם הם "שומרים מסורת". אפילו הרצל שהיה רחוק מן הדת, אמר שיהיה לנו בית המקדש (ככה ראה בחלומו), ובבית המקדש הזה ישירו "לכה דודי לקראת כלה"... והשיר הזה

שולמית ברכה טובה תחיל בת הרבנית אסתר (חיה) לויזה ע"ה.

לע"נ אבי הישיבה הר"צ רבי בנימין הכהן בן מברכה זצ"ל.

עיצוב גרפי: חאלה 050-2738858

הדלקת נרות	מוצ"ש	ר"ת
17:08	18:20	י-ם
17:25	18:22	ת"א:
17:14	18:21	חיפה:
17:25	18:22	ב"ש:

נסי מלחמת המפרץ

ח. כבר ראינו פעם נסים במלחמת המפרץ שנגמרה ביום פורים התשנ"א.⁶ כי בלילה בדרך כלל לא קורה כלום, רק עד שהלילה יורד לעומק. ואז ישנו בשקט, ובבקר בשעה שבע בבקר הרדיו מבשר שאין שום דבר. נגמרה המלחמה. איך נגמרה המלחמה? נגמרה! כשהקב"ה רוצה לגמור אותה – לא שואלים אותו שאלות. הוא רוצה לגמור את המלחמה! ובבקר קראנו מזמור "למנצח על אילת השחר מזמור לדוד. א-לי א-לי למה עזבתני, רחוק מישועתי דברי שאגתי. אלקי! אקרא יומם ולא תענה, ולילה ולא דומיה לי. ואתה קדוש יושב תהלות ישראל. כך בטחו אבותינו, בטחו ותפלטמו. אליך זעקו ונמלטו. כך בטחו ולא בושו". (תהלים פרק כ"ב). זה המזמור של פורים – "למנצח על אילת השחר" – ביום פורים, "על אילת השחר" – כשבבוקר עלה השחר. אנחנו בוכים "א-לי א-לי למה עזבתני". למה כתוב פעמיים "אלי"? ארבעים ואחד לילות, כמנין אלי, עזבת אותי בלילות. אי אפשר לישון, אנחנו לובשים כל מיני מסכות [אב"ב] וכל מיני פרצופים... "רחוק מישועתי דברי שאגתי" – אנחנו שואלים ואתה לא פונה אלינו. "אלקי אקרא יומם ולא תענה" – ביום אנחנו קוראים ומתפללים – "ולא תענה". "ולילה ולא דומיה לי" – אנחנו לא שותקים גם בלילה. "כך בטחו אבותינו בטחו ותפלטמו, אליך זעקו ונמלטו" – אבותינו זעקו אליך ונמלטו. "כך בטחו ולא בושו" – בטחו בך ולא התביישו. מה הכוונה לא התביישו? כי ראו אחר כך שיש איזה מכשיר "פטריוט" [שפּיִיִרְט טילים]. [ו"פטריוט" גימטריא "בושו". "ולא בושו" – לא סמכנו על הפטריוט, וגם לא על בוש. ולמה כתוב "בושו" ברבים? כי יש לנו בוש הראשון ובוש השני... "כך בטחו ולא בושו" – לא החלפנו אותך בבוש. "ואתה קדוש יושב תהלות ישראל" – אתה קדוש שיושב ושומע תהלות ישראל. "אליך זעקו ונמלטו" – נמלטנו אליך כמו שאמר בן גבירול (בכתב מלכות) "אברח ממך אליך". "כך בטחו ולא בושו". וקרו נסים ונפלאות.

המלחמה תסתיים בפורים

ט. ביום פורים בבקר נגמרה המלחמה, וכבר לפני כן אמר את זה האדמו"ר מליובאוויטש והביאו את זה ברדיו, ואמרו אז: באמת הוא חושב שהמלחמה תיגמר בפורים?! איך זה יכול להיות? זו מלחמה ארוכה מאד. מי יודע מה יהיה?! וגם רבי ינון חורי ע"ה אמר את זה. היו על ידו הרב עמאר והרב בוארון שליט"א והם רשמו את זה מפיו. הם לא ידעו שהאדמו"ר מליובאוויטש כבר אמר את זה. וכשקרה הדבר נדהמו כולם.⁷ ובאותו זמן עשו כנס הודאה בתל אביב. (למה עשו? משום שאמריקה עשתה כנס הודאה, ואמרו: מה, הגויים עושים הודאה לקב"ה ואנחנו לא עושים? אז גם אנחנו עושים).⁸ צריך לעשות זכר לכל הנסים. ביום פורים תספר מה שאתה יודע על מלחמת המפרץ לדורות הבאים, ולא לשכוח את הדבר הזה.

האם נשאר הדין שחובה להשתכר בפורים?

י. אז כאן אומר רבא חייב איניש לבסומי עד דלא ידע. ורבנו אפרים⁹ אומר
6. ואז הרב זילברשטיין שיחיה כתב: אם אדם נמצא באמצע קריאת המגלה, ושומע אצעהק, מה יעשה? יפסיק. ואחר כך כשהוא יחזור מהתחלה, יברך עוד פעם או לא? עשה דינים ודיני דינים.
7. אני הייתי אז בקופת חולים ואמרת לי לרופא (ד"ר פלוגצקי) שאני שמעתי שביום פורים תיגמר המלחמה. אמרה לי: מה פתאום? איך תיגמר המלחמה עוד שבוע-שבועיים?! זו מלחמה ארוכה שאין לה סוף. יש לה עוד כמה שבועות או כמה חדשים, ויש אומרים שאמריקה תזרוק את עם ישראל לכלבים. שוטים שבעולם! יש לנו את הקב"ה, לא לפחד מאף אחד. כאשר הכל נגמר, אמרה לי: "אתה גדול!"... אני לא גדול, לא אמרתי לה מלבי, "כי לא מלבי" (במדבר ט"ז כ"ח). אמר את זה האדמו"ר מליובאוויטש, ואמרו את זה כמה צדיקים.
8. והיו שם הרב עובדיה ע"ה וראש הממשלה יצחק שמיר. והרב סיפר שם (ונדפס דרשתו בס' מאור ישראל דרושים עמי רע"ו) דבר שהובא בספר מלאכת שמים בהתחלה [וכן מובא בס' תולדות אדם על הגר"ז מוילנא דף ל"ו ע"ב]. כתוב שדוד המלך אמר לשאול "רועה היה עבדך לאביו בצאן ובא הארי ואת הדב ונשא שה מהעדר" – לקח כבש. הוא היה רועה בצאן, וראה שלקחו שם "ויקם עלי והחזקתי בזקנו, והכיתיו והמיתיו" (שמואל א' י"ז, ל"ד-ל"ה). והרב אמר למה כתוב שם "ונשא זה מהעדר" וקוראים "ונשא שה" (למעלה בספרים מדויקים אין דבר כזה, אלא כתוב "ונשא שה". אבל יש גירסא "ונשא זה מהעדר"). מה זה "ונשא זה"? אז אומר שכתבו המפרשים שדוד המלך עשה אחר כך סוודר מהעור של השה הזה. כשאמר לו "ונשא שה" הראה לו על הגדר – "ונשא זה". אתה רואה את זה?! וכשאמר הרב את זה, תפס בבגדו של יצחק שמיר, והוא לא יודע מה הוא עשה... "מה פשעי מה חטאתי" (בראשית ל"א, ל"ו)... אני ראיית את זה, אני לא מספר סיפורים סתם. מה שאני לא ראיית, אני אומר שמעתי. וזה מה שאני ראיית במו עיני. "יצחק שמיר נבעת מלפני המלך והמלכה" (ע"פ אסתר ד' ז). מה הרב רוצה ממני?! לא תפחד.
9. זה לא רבנו אפרים של צרפת שחולק על רבנו תם בעניין "חתיכה נעשית נבלה" (עיין בחולין דף ק' ע"א בתוד"ה בשקדים), אלא זה רבנו אפרים ממרוקו מקלעת חמאד, תלמידו של הרי"ף, והוא תב השנות עליו. היום מי שכותב השגות על חכם מפורסם, בולעים אותו חי.

ואח"כ נרדמים, קם רבה באמצע הלילה, וראה אחד שוכב על המיטה בבית שלו. אמר: מה זה? זה בטח גנב. ו"הבא להגרן השכם להורגו" (ברכות דף נ"ח ע"א). תקע בו חרב. ומי שיתמה איך חממים עושים דבר כזה? נאמר לו: תמשיך את הסיפור – בבוקר ראה שזה רבי זירא והוא החיה אותו. יש לכם אחד כזה שהורג מישהו ומחיה אותו?! תביאו לנו. יש לכם סוקראטס, אפלטון, ג'הנם עמרן שעושה דבר כזה?! אין דבר כזה. רצח – רצח. אבל לחכמים יש כש להחיות מתים. ככה הגמרא בעבודה זרה (דף י"ע ע"ב) אומרת: "ידענא זוטרי דאית בכו מחיה מתים".

תחית המתים בדורנו

1. היה לנו מעשה כזה בישיבה בשנת תש"ן. בחור אחד היתה לו צהבת נוראה ואיומה, הגיע לתשעים ושמונה אחוזי מנות ושני אחוזים חיים. אז אמרו מי יכול לטפל בצהבת הזאת? רק בחוץ לארץ בצרפת. בפריז יש שני רופאים יהודים, אחד שמו ד"ר חנון והשני ד"ר בסמוט. והרופאים האלה אמרו: הבאתם לנו גוסס?! מה אתם רוצים מאתנו?! אבל אמרו להם: בכל זאת תעשו משהו. אמרו להם: יותר טוב שימות בארץ הקדש. למה הבאתם אותו לכאן?! אבל התלמידים בישיבה עשו תפלה מכל הלב, התפללו הרבה, וזה היה בליל ששי. למחרת ביום ששי רצו להשתיל לו כבד חדש, ופתאום רואים שהכבד שלו שהיה ישן ונרדם – התעורר! מה קרה לו? איך זה קרה?! אבל ככה היה, הכבד התעורר! אחרי יומים-שלושה התקשר אלי הבחור מצרפת, אומר "אשרי האיש אשר לא הלך בעצת רשעים, ובדרך חטאים לא עמד, ובמושב לצים לא ישב". תגיד לי, אתה מדבר מעולם האמת? אמר לי: לא, מעולם השקר... מכאן אני מדבר. אני חי. ולא עשו השתלה, הכבד התחיל לפעול לבד! וזה דבר פלא שלא נודע בהסטוריה הרפואית. עד שהרופא הערבי שנסע אתו מבלינסון (נסעו אתו שני רופאים, אחד יהודי ואחד ערבי) התקשר לישיבה ואמר: "תלמדו תהלים פורטה" [חזק], התהלים שלכם מחיים מתים. תקראו תהלים. זה סיפור אמת.⁵ יש תחית המתים גם בדורנו.

אלמלי החרדים הייתם באים לארץ בכלל?!

ז. כמה סיפורים יש על מות קליני, צריכים לדעת ולהאמין שאין דבר נעלם מהקב"ה. יבא איזה שוטה אחד – "פרופסור" ("פרופסור" מלרע, לא מלעיל... על מה אתה רוצה להתנאות?) ויאמר: "החרדים חולבים את המדינה" – חולבים אותך! אתה לא מתבייש לומר ככה?! וגם אם אתה לא מתבייש, אין לך מה לדבר? תדבר על הערבים, כן, הם לא חולבים, "מסכנים", הם ישרים שאין כמותם בעולם... בני אדם כאלה בזויים שבאומות. אלמלי החרדים הייתם באים לארץ בכלל? מי היה זוכר את ארץ ישראל אחרי אלפיים שנה?! אף אחד לא זוכר! אלא בזכות החרדים שמרו על התורה אלפיים שנה, על כל קוץ ועל כל תג, הקב"ה החזיר לנו את ארץ ישראל, ויחזיר אותה עוד יותר. נראה נסים ונפלאות שלא היו כמותם בעולם.

הזה כמובן הוא בלילה.

4. כתוב שם שאנטונינוס היה בא לרבנו הקדוש ללמוד אתו כל יום. היה אחד שחשב שהוא היה בא מרומי עד טבריא. איך היה בא? בקפיצת הדרך. אנטונינוס כל כך צדיק, כל לילה היה בא בקפיצת הדרך... אלא יש מקום אחד בארץ ישראל שקראו לו הרומאים על שם רומי, זו רומי קטנה, כמו שיש קיסריה, ככה גם כן יש רומי. (ככה מובא שם בעין יעקב, אבל מי שכתב את זה לא התכוון ברשעות. כנראה הבין שככה זה פשט הגמ'. והוא אמר לרבנו הקדוש: תשמע, אני רוצה שאף אחד לא יהיה על ירך כשאני בא. אני בא בשעה מסוימת, תגיש את כולם שלא יבואו אליך. ויום אחד הוא בא, ומצא את רבי חנינא בר חמא. אמר לרבי: אמרתי לך שלא תביא אף אחד על ירך, אנחנו לומדים בסוד. אם כולם ידעו שאני לומד תורה זו סכנה. אמר לו: זה לא בן אדם. זה לא מלאך! אמר לו: אם מלאך, תגיד לו שייבי את השומר שנמנה על פתח הבית שלך. ומי הוא היה? אנטונינוס היה בא לשם עם האנשים שלו, וכשהוא מגיע לשם היה לוקח סכין ותוקע בלבו של השומר הראשון (ובחזרה היה תוקע בשומר השני), והוא נכנס לרבי. ופתאום יש כאן מישהו, אמר לרבי: נראה שייבי אותו. הוא הלך וראה אותו מת, אמר מה אעשה? הוא הרוג, מה אני אעשה לו? אם אני אומר שמצאתי אותו מת, הרי אין משיבתי על הקלקלה. ואם אעזוב אותו ואלך מכאן, זה זלוזל במלכות. אז הוא התפלל עליו וחי. ועל זה אמר אנטונינוס: "ידענא זוטרי דאית בכו מחיה מתים".
5. אחר כך חזר לישיבה וכתב ספר שו"ת "כרם חמד". חמד ראשי תיבות חכם דניאל משיח. אני בליל ששי קראתי תהלים, והגעתי לפסוק "שלח דברו וירפאם וימלט משחיתותם" (תהלים ק"ז כ). אמרתי "דברו" ראשי תיבות דניאל בן רחל ובנציון, זה ראשי תיבות דברו. "וירפאם" – איך וירפאם? שילך לפריז. אם נחליף את המ"ם של וירפאם בלמ"ד שהיא סמוכה לאות מ"ם, ואת הו"ו נחליף אותה בזי"ן שהיא סמוכה, אז וירפאם תהיה זירפאל, אותיות לפאריז. "שלח דברו" – דניאל בן רחל ובנציון – לפריז, וימלט משחיתותם". וימלט גימטריא דניאל. "משחיתותם" – חצי המלה הזו משיח שם המשפחה שלו. ו"תותם" לא ידעת מה לפרש, היה לי פחד נורא מזה, "תותם" אותיות "תמות"? אבל בבקר קמתי וכמו נבואה בפי: "תותם" ראשי תיבות "תשובה וצדקה תצלנה ממות". ולא האמנתי מה שאני חושב, עד שלפני כניסת שבת התקשרו משם ואמרו לי שלא עשיו לה השתלת כבד! קיבל כבד מהשמים, הכבד התחיל לעבוד.

ההלכה למעשה

יב. אבל מה נעשה עם מרן? הרי מרן כתב (סי' תרצ"ה ס"ב) כלשון הגמרא: "חייב איניש לבסומי בפורי'א עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי" ומשמע לכאורה דברים כפשוטו. והרמ"א¹³ כותב על מרן: "ויש אומרים דאין צריך להשתכר כל כך, אלא ישתה יותר מלימודו וישן, ומתוך שישין אינו יודע בין ארור המן לברוך מרדכי". ומקור הדברים ברמב"ם. צריך שישתה יותר מהרגילות שלו. אם אדם רגיל בשתיה וכוס אחת לא מפריעה לו, ישתה עוד כוס, ומיד יברך ברכת המזון וילך לישון, ומתוך שישין לא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי. ולכן היום למעשה גם לפי דעת מרן - שלכאורה פירש הדברים כפשוטו - אסור לאדם לשתות יותר מדאי. כי השכרות זה דבר לא טוב, ככה אומר המאירי (מגלה דף ז' ע"ב) וככה אמרו כמה ראשונים. השכרות זה הדבר הכי גרוע, כי כאשר האדם משתכר הרבה, אחר כך הוא יצא ברחובות מהולל - "לשחוק אמרתי מהולל ולשמחה מה זו עושה" (קהלת ב' ב). יש כאלה שרוגמים באבנים, ויש כאלה שנוסעים ועושים סכנות לעצמם. היה מעשה בגרמא בשנת תשט"ז (לפני ששים שנה ומעלה) שכמה חברים התאספו ושתו ושתו. ואחד אמר להם: אני לא מרגיש טוב, אני לא הולך אתכם. "והיתה לו נפשו לשלל" (ירמיה כ"א ט'), כי כל אלה ששתו אותו - פגעה בהם מידת הדין ונפטרו כולם [בתאונה]. כמה מסכנים המשפחות שלהם. לא לעשות כדבר הזה, לא לעשות כן! קל וחומר מה ששמעתי לפני כמה שנים, על בחור ישיבה אחד, שהלך לגבירים להתרים אותם [והגבירי אמרו לו: תשמע, אם תשתה את כל הכוס הזאת - אני אתן לך מאה דולר, והוא שתה יותר מיכולתו, ונפטר ב"מ], אל תתרימו אותם, אתם לא חייבים להתרים.

"לרומם את בית אלקינן"

יג. נגיד למשל כאן בבית הכנסת, רוצים לבנות כמה דברים יפים, ואמרו שמי שרוצה להיות "שותף בונה" בלשכה של הבית כנסת, בחלונות, בתבנית התפילה, בחזית, בחדר לימוד, במיזוג ובמטבח, כל אחד יש לו מחיר ומי שתורם מהדברים האלו, יכתב שמו למזכרת בשיש של בית הכנסת. ויש גם שותפים שמשלמים כסף - "שותף ידיד" - אמה על אמה (220X12 ש"ח לחדש), "שותף חבר" - מטר רבוע, (מטר רבוע פיזי ושתי אמות על שתי אמות), לא יקחו הרבה (440X12 ש"ח לחדש), ויש שותף כבוד - "ברכה מרובה". המחירים כתובים במודעה שנתלה אותה [והתפרסמה בעלון]. וכל אחד יתן לפי כוחו ולפי מעלתו ולפי ממונו. שיתרום ויתרום, ובעז"ה יהיה לכם כל טוב. אני מנוסה, כל התורמים לשיבה מקבלים לפחות פי עשרה! ויש כאלה שקבלו פי מאה, ויש כאלה שקבלו פי אלף¹⁴. לכן אדם לא מפסיד. ואם קשה לך להאמין בזה - תתן סכומים קטנים, כל אחד ייתן לפי ערכו ולפי יכולתו.

האם מקיימים "ומשלוח מנות איש לרעהו" דוקא ע"י שליח?

יד. הרב בנין ציון (סי' מ"ד) המציא ספק חדש בדין משלוח מנות, ואמר: כתוב "ומשלוח" (אסתר ט' י"ט) ומשמע "משלוח" דוקא על ידי שליח, לכן אל תלך אתה בעצמך. אבל מה הטעם בזה? החזון איש אמר (הובא בס' מעדני שלמה עמ' קכ"א): שהלכה לא כך ואין בזה ספק. וגם כף החיים כותב (סי' תרצ"ה אות מ"א) שמצאנו

אמר להם: אני יודע את הרמב"ם הזה, אבל "פצצה" כזאת אני לא אכניס אותה בספר שלי, אני שישמעו שאין להם חלק לעולם הבא יתייאו לגמרי, לכן הבאתי את כל המאמרים חוץ מזה. וכי לא קראתי את הרמב"ם בהלכות תשובה? ודאי שקראתי אותו.

13. מספרים שהרמ"א נפטר בגיל שלושים ושלוש, אבל כנראה זה לא נכון. למה? כי ידוע שהרמ"א נפטר בשנת של"ב, ויש לו תשובה בשו"ת הרמ"א (סימני') בשנת ש"ל על מקרה שקרה בימיו. מה היה? נוצרי אחד הדפיס את הרמב"ם מחדש, והרבים אסרו על כל מי שידפיס את הרמב"ם, כי הוא פוגע במדפיס הראשון. מה עשה הרשע הזה? הלך לאפיפיור ואמר לו: תראה, הרמב"ם כתב ככה על ישו, וכתב ככה על מוחמד, וכתב ככה וככה. האפיפיור כעס ועשה גזירת שריפה על כל ספרי היהודים, ובראש השנה בשנת ש"ל לקחו אלפי ספרים ושרפו אותם. סיפר לי מישהו שראה ספר של רבי יהודה לירמא (לחם יהודה) על פרקי אבות ושם (בהקדמה) הוא אומר שזה היה בראש השנה שנת ש"ל - "כי המר שד"ל ילי מאד" (רות א'; ז) - שנת ש"ל. ואם הרמ"א כתב על הנושא הזה בשנת ש"ל, ובשנת ש"ב היה בגיל שלושים ושלוש, אם כן בשנת ש"ל היה בגיל עשר! איך זה יכול להיות?! וכי עשן יפסק בדברים תמורים כאלה?! אלא ודאי שהרמ"א ח"ו! לפחות תמושים שנה או קצת יותר.

14. מי קיבל פי אלף? זה לב לבייב שיהיה בריא, פעם עשה חדר על שם אמו ב"תתפלל חנה", והוא תרם ששים ושמונה אלף דולר. ובסוף השנה ספרו עליו שהוא הרוויח ששים ושמונה מיליון דולר! כל אלף נעשה מיליון. והיה עוד אחד שעשה דבר כזה, תרם לבית הכנסת על שם רבי ינון חורי, וגם לו היה אותו דבר, מה שתרם קיבל פי אלף.

(הובא בר"מ מגלה דף ג' ע"ב מדפי הרי"ף) שבמעשה של רבה הדין הזה הלך¹⁰. אחר ששחט רבה את רבי זירא מחמת השכרות, נתבטל הדין הזה, לא צריך להשתכר יותר מדאי. והפרי חדש אמר (סי' תרצ"ה סק"ב) אדרבא, הרי כתוב בגמרא שלשנה הבאה אמרו לו רבה: בוא נעשה סעודת פורים ביחד. ואמר לו רבי זירא: תשמע, לא בכל שעתא ושעתא מתרחיש ניסא, שנה שעברה היה נס והחייית אותי, השנה הזאת עוד פעם?! ואם תאמר לי שהתבטל הדין, א"כ מה רבי זירא חושש? הרי התבטל הדין הזה! אלא מוכרח שהדין לא נתבטל. את זה אמר הפרי חדש בשכלו הישר, ואחרי שנים רבות, כאשר הופיע ספר האשכול של רבי אברהם אב בית-דין¹¹ התברר שכתב ככה (מהדורת אויבך עמ' 27): "דאי לא, הוי ליה למימר נעבד סעודה בהדדי ולא נבסם" - שתי מלים. אח"כ כתבו האחרונים שלמרות שמשמע שהדין קיים, אפילו הכי מכיוון שיצא מה מכשול אנחנו צריכים לבטל אותו. לא כל אחד ואחד יכול לסמוך על הנס. ונראה כוונת רבנו אפרים שמאותה עובדא דרבה ורבי זירא ביטלו חכמי הדור דין דעד דלא ידע, אבל לא נתבטל מיד בתוך שנה אלא לאחר זמן.

אם יכול להשתגע מהשכרות ישתה רק מעט

יא. כתבו פירוש שמה שכתוב "עד דלא ידע" הכוונה עד ולא עד בכלל, לא להשתכר יותר מדאי. לכן היום מי שיודע בעצמו שהשכרות משגעת אותו - כמו שיש הרבה שמשתכרים ומשתכרים - שלא יעשה את הדבר הזה, אלא ישתה מעט, וככה נהג החכם צבי (עיין בשע"ת סי' תרצ"ה סק"ב בשם היעב"ץ). וחוף מזה, הרמב"ם יש לו כלל: כשחכמים אומרים דברי אגדה - הוא לא פוסק את האגדה כמות שהיא, אלא הוא מסביר בדיוק מה הכוונה של האגדה הזאת. ולכן הרמב"ם כתב את הדין הזה (פ"ב מהלכות מגלה ה"ט) בנוסח משלו ואמר: "עד שישתכר וישן וירדם בשכרותו". וכשהוא ישן וירדם, הוא לא יודע להבדיל בין "ארור המן" ל"ברוך מרדכי". כי לא יתכן שהכוונה שיאמרו: "ברוך המן". מה פתאום? וכי להמן מגיע "ברוך"? ודאי שלהמן לא מגיע ברוך, אלא הכוונה שהוא ירדם, וכאשר הוא ירדם הוא לא ידע שום דבר, לא המן, לא מרדכי ולא שום דבר, הוא יחלום ויראה דברים אחרים, יראה את זרש ופרשנדתא... אבל את המן מאיפה הוא יודע¹²!?

שיבלעו, יגיע דור שבני אדם ידעו להבין שזה נכון ולא נכון. אם זה דבר נכון - נקבל אותו אפילו אם יאמר אותו קטן שבישראל. ומי שהוא לא מבין, שישאר ככה. אומרים: איך אתה חולק על הרב הזה?! ואין אתה חולק על הרב הזה?! בסדר, בסדר, אנחנו נבקש סליחה, אנחנו לא חולקים יותר...

10. יש חכמים שמתביישים בסיפור הזה. אומרים שרבה לא הרג אותו, אלא הוציא לו קצת דם. אבל אלו הם הוציא לו קצת דם, אם כן מה היחידוש שעמד והתפלל עליו והחיה אותו?! ולמה שהגמרא תאמר שהוא הרג אותו?! יותר מזה, הרב חיד"א בברכי יוסף (אה"ע סי' י"ז סק"א) שואל אם אשתו של רבי זירא צריכה למחוק קידושין או לא צריכה מחוק קידושין. הרי בעלה מת, היא כבר אלמנה, ובבקר בעלה קם לתחיה, הוא צריך לתת לה קידושין עוד פעם או לא? ואם הדברים לא כפשוטו והוא רק עשה פצע קטן, מה השאלה?! אלא הדברים כפשוטו, ומי שישאל איך חכמים עשו כדבר הזה. נאמר לו: תביא "חכמים" שלך שהם הורגים בן אדם ומחיים אותו אחרי זה. אז תשתוק ואל תדבר על חכמי ישראל!

11. זה היה חותנו של רבי אברהם בן דוד - הראב"ד בעל ההשגות. מה ההבדל ביניהם? זה נקרא הר"א אב"ד, וזה נקרא הראב"ד - רבי אברהם בן דוד. יש כאן בבני ברק רחוב "אברהם בן דוד", אני לא יודע אם מדובר עליו, ופעם כתבת למי שהוא: תגיד זה הראב"ד? מה זה אברהם בן דוד? אמר לי: לא, זה לא הראב"ד, זה סתם אברהם בן דוד. "צדיק אב"ד לדורו אבד" (מגילה דף ט"ו ע"א).

12. הרמב"ם לוקח דברים, ומוציא אותם מהקליפה [כלומר מהעטיפה] שעליהם. וכתוב את הכוונה הנכונה הנמצאת בהם. כמו שכתב בסוף הלכות מלכים (פ"ב ה"ה) שכשיבוא משיח כל המעדינים יהיו מצויים כעפר, מאיפה הוא לקח את הדבר הזה? בגמרא כתוב (שבת דף ל' ע"ב) שעתידין אילני סרק שיצאו זכרות לחם. אבל איך אפשר שיהיה דבר כזה? הרי כתוב (קהלת א' ט') "ואין כל חדש תחת השמש". וכתוב שהאילנות יוציא גם כן בגדים, אתה רוצה בגדים באורך מסוים ובגובה מסוים? תלך לאילן הזה והזה ותחתוך לפי מידה... איך יתכן שהאילנות מוציאם בגדים? ולכן הרמב"ם כותב (בסוף הקדמתו לפרק חלק) שהכוונה שכל המעדינים יהיו מצויים כעפר, שיעשו מכוונות שמוציאים לך אלפי בגדים בכמה שעות, יעשו מכוונות שיקצרו את החיטה בקומביין ובטרקטור, וזו הכוונה. אין הכוונה כלשון הגמרא ממש, כי הגמרא מדברת בלשון משל, וצריך להבין את הכוונה האמתית של הגמרא, והרמב"ם לא מדבר משלים.

כל מה שמדבר הרמב"ם זה פשוטו כמשמעו. החפץ חיים כתב ספר על לשון הרע, והביא כמה מקורות שמי שמדבר לשון הרע עובר על שבע-עשרה לאוין וכמה עשין וכו', משהו מיוחד. אמרו לו לחפץ חיים: שכחת להביא את הרמב"ם. אמר: איזה הרמב"ם? אמרו לו: את מה שהרמב"ם אומר (פ"ג מהלכות תשובה ה"ו) שבעלי לשון הרע אין להם חלק לעולם הבא.

למסירת שמות התקשרו:
08-6727523
שלחו הודעה או בעמודות נדדים פלגים

לבקשת רבים ותועלת הציבור

תיקון כרת והוצאת עין הרע

נפטרים

עלות כל שם 120 ₪

עלות כל שם 120 ₪

בכמה מקומות משלוח בלי שליח, למשל אצל נח, כתוב (בראשית ח', ט'): **"וישלח ידו ויקחה"**, נח שלח את ידו והיונה באה אליו לתיבה. ועוד: **"וישלח אברהם את ידו"** (שם כ"ב, י'). ועוד: **"וכי תשלחנו חופשי מעמך"** (דברים ט"ו, ג'). אבל צריך לדעת שיש שני פעלים, יש פועל **"שָׁלַח"** בבנין קל, ויש פועל **"שָׁלַח"** בבנין דגש - בנין פעל. **"משלח"** פירושו **משחרר**, ויהי **בשלח** פרעה את העם" (שמות י"ג, יז). מה הפירוש? שהוא **שחרר אותם לחלוטין**, וכן: **"כששלחו כלה גרש יגרש"** (שם י"א, א). אבל **"שולח"** הכוונה שולח דבר על מנת לקבל משהו¹⁵. ויש **"שילוח"** שפירושו **גירושין**, כמו שכתוב **"אחר שילוחיה"** (שמות י"ח, ב') - שפירושו שנתן לה גט. לכן אין ללמוד מאחד לשני גם **"וישלח ידו"** אינה ראייה, כי כתוב **"ידו"**, אבל **"משלוח מנות"** משמע על ידי שליח. ואפילו הכי הפוסקים לא הסכימו לזה שצריך לשלוח דווקא ע"י שליח. ועובדה שאף אחד בפוסקים לא כתב שצריך לשלוח על ידי שליח, והחזון איש בעצמו היה מביא את המנות שלו לידי מי שרוצה לתת לו, ואמר שאין הלכה כמו בנין ציון. **יש מי שכתב שאדרבה, הפסוק שאמר משלוח, התכוון שאע"פ שיש מצוה בו יותר מבשלוחו** (קידושין דף ב' ע"א) - **כאן אפשר לצאת על ידי שליחות, ואין הכוונה שדווקא על ידי שליחות, אלא גם על ידי שליחות, רבותא קאמר.**

שתי מנות בשני כלים

טו. בן איש חי (ש"א פרשת תצוה הלכות פורים את ט"ז) **מחמיר במשלוח מנות להביא שתי מנות בשני כלים, כל מנה בכלי נפרד.** והביא ראייה [ממסכת שבת דף צ"א ע"ב. וכן משמע קצת] ממסכת מגילה (ד' ע"ב) **"מלא טסקא ומלא כסא"** - מלאו שק ומלוא כוס, ובמנחות (דף ר"ג ע"ב) **"היכא דאיקבעו בחד מנא כחד דמי"**, לכן צריך להביא בשני כלים¹⁶. הבן איש חי אמר זה, ואפשר לדחות את ההוכחות. אבל **עדיף לעשות דברים של הבן איש חי, יש חביבות בדברי הבן איש חי, יש בו מתיקות**, זו לא חכמה לומר: **"אני חולק על הבן איש חי"**. היום כל אחד ואחד, כל ילד קטן אומר: אני חולק. מחר יחלקו גם על החולקים, אין סוף למחלוקות, אין סוף¹⁷.

בשר שאינו מבושל וכיו"ב אם ראוי למצות משלוח מנות

טז. יש חכם אחד שכתב שמשלוח מנות צריך להיות מבושל (אם זה תבשיל). למה? כי שולחים מנות שראויים לאכילה, אם אתה לוקח מנות לא מבושלים זה לא

15. יש חידה של רבי יוסף חיים בספר "אמרי בינה" - **"שלחתי שליח ולא בא, ואכלתי ממה שהביא"**. אם לא בא איך אכלת? אלא הכוונה **"לחטה"**, טמנתי חטה באדמה - זה השליח, ואחר כך קיבלתי אלפי חיטים - אכלתי מה שהביא, זו שליחות.

16. בשנת תשכ"ב בא לביתנו **יוסף יצחק, בנו של הרב פינסון ע"ה**, ואז **אבא** היה ביחד איתם, והביא לנו בקבוק יין ועוגיות. ואמר לי: **"זה אֶשֶׁה אב"י"**. מה הכוונה? **"זה עשה אב"י"**. למה אתה אומר **"אב"י"** ולא **"אבא"**? כי **"אבא"** בימינו אין פירושו **"אבא שלי"**, אלא פירושו **אבא של פלוני**, אבא של אלמוני, אבא שלו, אבא שלי ואבא שלנו. אבל באמת אין דבר כזה **"אבא שלנו"**, כי **"אבא"** פירושו אב"י, אבל מכיון שהיום המלה **"אבא"** השתבשה להם, אמר: זה עשה אב"י. ולמה? כי הם מביאים גם משקה וגם אוכל. חסידי חב"ד אוהבים מאוד **"משקה"**... כל היום משקה ומשקה, אבל גם מי שלא עושה משקה, **כדאי להביא בשתי צלחות.**

17. גם הדברים שהתקשינו בהם בבן איש חי, כמו למשל לגבי שיעור חלה (ש"א פרשת צו את סמך על רבי חיים פלאג"י (חיים לראש דף ק"ע ע"א), ורבי חיים פלאג"י סמך על תשובת הגאונים (שערי תשובה סי' מ"ו וסי' ש"כ"ו). כי הגאונים פסקו ששיעור חלה הוא שני קילו ורבע, ואמנם ההלכה לא כך, כי הרמב"ם ראה אותם וחלק על דבריהם (פ"ו מהלכות ביכורים ה"ט"ו), ומרן ככה פסק (סי' תנ"ו ס"א). אבל זה לא נכון לחשוב שהם בוקי סרייקי קטלי קניא באגמא - לא עושים ככה! צריך תמיד למצוא דרך ליישב דברי חכמים - **"חכם גדול אתה שקיימת דברי חכמים"** (נגעים פ"ט מ"ג), מי שחולק על דברי חכמים בסוף יחלקו גם עליו, אין לדבר סוף, נעשה **"שרשרת"** של מחלוקות... זה חולק על זה וזה חולק על זה. (היה אחד בעירייה של בני ברק שהוא התווכח, והוא היה **"כמעט"** בעל תשובה, אז הוא אמר **"אני חולק עליך!..."** חזק וברור, אתה חולק, תהיה בראש. **"אזנכי איש חלק"** (בראשית כ"ז, י"א), אל תקרי **"חלק"** אלא חולק...). לא לעשות ככה. אף שזה לא מוכרח, אבל מצווה לקיים דברי חכמים.

פתיל תכלת, מצוות ציצית בשלמות!

הגאון רבי ישראל בעלסקי זצ"ל ראש ישיבת תורה ודעת:

"ראו לי קונטרס לבוש הארון על ענייני תכלת, דא דידו מקור התכלת וההלוח וכל המסתעף, ותברתי עליו מההל ועד כלה בכבוד ראש, ... וכבראה יש גם מה לסמוך על דברים אלו לעשותה, וכלכל הפחות לא ללשג על אלה שחולשים להשיג תכלת זו בבגדיהם, כי לא לודעם החזיק בה למעשה, כי הדברים נכונים, וחזי לדחותם בקש"

עוד אין לך תכלת? המקלף אור חיים וקבל סמול! ק. סמול - ק. אור חיים

0799-1000-65 | **וזכרתם**

נקרא מנה. והנצי"ב בספר **העמק שאלה** (סי' ס"ז אות ט') **אמר שלא צריך שיהיה מבושל**, ואמר הנה מצאנו פסוק בפרשת השבוע (תצוה), שכתוב שיקח משה רבנו את החזה **"והיה לך למנה"** (שמות כ"ט, כ"ז). וכי לקח אותם מבושלים? ודאי שלא לקח אותם מבושלים. אבל במחילה מכבודו, זו בכלל לא ראייה, כי כתוב **"והיה לך למנה"**, לא כתוב **"והיה לך מנה"**. והפירוש הוא: אתה תקח לא מבושלים, ובבית תעשה מהם **"מנה"**. יש לנו דוגמא כזאת: **"ותהי להם הלבנה לאבן והחמר היה להם לחומר"** (בראשית י"א, ג) הלבנה לא היתה אבן, אבל השתמשו בה אנשי דור הפלגה ועשו ממנה **"אבן"**, וזה הפירוש גם ב"החמר היה להם לחומר". וכן: **"והיה לה לבן"** (שמות ב', י'), וכי משה רבנו היה הבן של בתיה? מה פתאום, אלא **"ותביאהו אל בת פרעה ויהי לה לבן"** - היה בעינייה כמו בן. וכן על זו הדרך, כתוב (במדבר י', ל"א) **"והיית לנו לעינים"**, משה רבנו אומר ליתרו (שם פ"ט כ"ט-ל"א) **"ויאמר משה לחובב בן רעואל המדיני חותן משה... על כן ידעת חנותנו במדבר והיית לנו לעינים"**. וכי אתה העינים שלנו? אלא אתה תהיה כמו העינים. וכן: **"ויעש אותו גדעון לאפוד"** (שופטים ח', כ"ז). גדעון לקח את הזהב שהביאו לו ועשה ממנו אפוד. ויש גם עוד ראייה יפה מאוד ביחזקאל (ד', ט'): **"ואתה קח לך חטין ושערים ופול ועדשים ודחן וכוסמין, ונתתה אותם בכלי אחד ועשית אותם לך ללחם"** - תקח חטה ושעורה ותעשה מהם לחם. ככה **"למנה"** תכין ותעשה מהם מנה, זה הכל.

ההלכה למעשה

יז. אבל בכל זאת אפשר לכתחילה להביא מנות חיים ואין שום בעיה, כי זה מדרבנן וספק דרבנן לקולא, ככה פוסק הרב עובדיה (חזון עובדיה פורים עמ' ק"ז) שאפשר להביא מנות חיים. ובמיוחד היום שכל אחד חושד בחברו, וכל אחד לא אוכל את ההכשר של חברו, לא הכשר של פלוני ולא של אלמוני, אלף בעיות! אדם צריך להשתחרר מהשטויות האלה, אם הביאו לך הכשר של ווגשל - שיהיה של ווגשל, הביאו לך הכשר של הרב לנדא - שיהיה הכשר הרב לנדא. אם זה דברים של בשר חלק או לא חלק - אין הכי נמי, אפשר להחמיר. לא משנה אם זה מבושל או לא מבושל, אתה מכיר את חברך שהוא ירא שמיים לכן תסמוך עליו. אם תבוא תמיד להחמיר ולהחמיר - לא תצא אף פעם ידי חובה. כל אחד ואחד ינסה לעשות את המצווה כהלכתה.

מרן החיד"א זצ"ל

יח. התחלנו לדבר על הרב חיד"א ולא התחלנו, גם אם נדבר עליו עשר שעות רצופות - עוד לא אמרתי כלום. לפני כמה שנים הביאו לנו ספר **"העלם דבר"** של הרב חיד"א בצילום. **"העלם דבר"** זהו חיבור שכתב הרב חיד"א כשהיה צעיר, והוא כתב שם השגות על חכמי הדור שלפניו ושלפני פניו, וכתב שם מאה וחמשים השגות, וה"העלם דבר" הזה נעלם מן העולם ולא נדפס, **אבא אומר שהשם שלו גרם לו: "העלם דבר", אז הוא נעלם.** ופעם **רבי יהודה לייב הכהן מימון** הלך למקום שמוכרים כתבי יד וראה ביניהם כתב יד של הרב חיד"א, ואמר לעצמו: אם אני אגיד לו שזה של הרב חיד"א, יגיד: אני רוצה עליו סכום גדול מאד. אמר לו: אני יכול לקחת את כתב היד הזה? אמר לו תיקח, תיקח. ואחרי שלקח מצא שזה **"העלם דבר"**, וזה ספר שלם שנעלם מן העולם. אבל גם אחרי שיצא לאוויר העולם אי אפשר לקרוא אותו, כי הוא כותב בראשי תיבות ובקיצור נמרץ, קדושין כותב: קי, "תמוה" וכו', מה אתה מדבר? נתנו את החיבור לאחד התלמידים של הישיבה, וטרח בו, ועשה לו פירוש "חקור דבר". ועל פירוש, כל קושיא שכתב שם, תמצא אחר כך בשאר הספרים

"כבוד את ה' עגרונוך"

חזנות
שירה ופיוט

עם החזן והפייסן הרב כפיר פרטוש הי"ו

- לימוד ושליטה בסולמות המקומים
- פיוטות שמיעה מוזיקלית בליווי כלי נגינה
- הדרכה מעשית לחזן ושולח הציבור
- לימוד ורחבת היריעה בסיסים ואשירת הבקאות

הספר המקומות מונבד
הזדווחו להרשם!

0556764326

"איש רעים להתרועע"

יט. אבל מה מיוחד שיש בהרב חיד"א? הרב חיד"א היה **"איש רעים להתרועע"** (משלי יח, כד), בורח ממחלוקות ובורח משטויות. יש אנשים שכל מעיינם וכל חפצם זה להגיד: "אני חולק" ו"אני חולק", הכל הבל וריק, יגיע הזמן שכולנו נשכב, ככה כתוב: (קהלת ו, ד) "כי בהבל בא ובחושך ילך ובחושך שמו יכוסה". בשביל מה אתה עושה את כל זה? והרב חיד"א נדד בעולם כולו, ולא רצה ללכת להמבורג, למקומות שהיתה מחלוקת בין היעב"ץ ורבי יהונתן. והוא מזכיר אותם בכבוד רב: "הגאון הרב יעב"ץ" ו"הגאון הרב יהונתן", אבל מלה אחת על המריבות שלהם הוא לא אמר ולא הזכיר. בספרו מעגל טוב (עמ' 23) כתב: לא רציתי ללכת לשם כי שמעתי שישנה להבה - "איתיה להבה" (בגמרא שבועות דף כ"ה ע"א) כתוב: "איתיה בלהבה" ו"איתיה לשעבר" יש שם "להבה" בין הרבנים, ולכן אני לא רוצה ללכת לשם. רבנים צריכים ללכת בכבוד ובאהבה ולא בלהבה...

כאילו שהשאלה היתה אם זה אתרוג או לימון...

כ. פעם בא אליו משהו זקן בן שמונים שנה, **רבי משה ריבלס**, והראה לו אתרוג שכולו מלא קמטים וכתמים כמו שכתב החיד"א "האתרוג הזה היה מושחת וכמוש". אמר לו: אני אומר שהוא כשר ואחרים אומרים שהוא פסול. מה אתה אומר? ואם יגיד לו שהוא פסול - יאכל אותו, מה אתה חולק עלי?! איך אתה יכול לחלוק עלי? אני בני שמונים שנה, ואתה ילד קטן בן ארבעים-חמישים... אמר לו: זה **"פרי עץ הדור"**! **כאילו שהשאלה היתה אם זה אתרוג או לימון...** זה אתרוג פסול, אבל הוא לא אמר לו שהאתרוג פסול, זו חכמת חיים. יש פסוק במשלי (י"ז, כ"ז) "חושך אמריו יודע דעת יקר רוח איש תבונה" ראשי תיבות "חושך אמריו

יודע דעת" - **חיד"א**, הרב חיים יוסף דוד אזולאי. לפעמים אם תדבר פחות יהיה לך טוב. אם תדבר בגסות ובתקיפות אתה קונה לך אויבים. כתוב בספר תחמוני של רבי יהודה אלחריזי **"אויב אחד בשנה זה הרבה, אלף אוהבים ביום זה מעט"**. כמה שיהיה לך אוהבים בלי מחלוקות עדיף. אם לא ישמעו לך - שלא ישמעו, את דעתך אמרת. פעם היו חוסמים את הפה, אסור לך להגיד! היום לא חוסמים, אתה יכול לומר את דעתך: "לפי עניות דעתי נראה כך וכך", לא רוצים לקבל - זו בעיה שלהם, לא שלי, אתה אמרת את דעתך¹⁸. אדם ילמד את הדרכים האלה, וכך "ילך לבטח דרכו" (ע"פ משלי ג, כ"ג). ובעזרת ה' נזכה לגאולה שלמה במהרה בימנו אמן ואמן.

מי שבירך אבותינו הקדושים אברהם יצחק ויעקב ואמותינו הקדושות שרה רבקה רחל ולאה הוא יברך את **בתי שולמית בת אסתר** לרפואה שלמה ובריאות איתנה, ויאריך ימיה בטוב ושנותיה בנעימים, אמן כן יהי רצון.

א-ל מלא רחמים יתמלא ברחמים על נפש רוח ונשמת הסבתא שלי **רחל בת וורדאנה** שנפטרה כהיום הזה (י"ב באדר), תהא נשמתה צרורה בצרור החיים. **אמן כן יהי רצון.**

18. פעם היה חייל בשם אלואר עזריה, והוא הרג איזה מחבל, והמחבל הרג לפני כן יהודי, אבל באיזה רשות יש לך לעשות את זה? דנו ודנו, והחליטו שהוא אשם, שמו אותו בכלא שנה וחצי או שנתיים (לא זוכר). נתניהו חשב אחרת, אבל הוא לא אמר "אני חולק על הבג"ץ", רחמנא ליצלן, מי שחולק על הבג"ץ זה כמו שחולק על הבד"ץ... אז מה הוא אמר? "דעתי לא השתנתה", דעתי שלא להעניש אותו ככה, לא השתנתה, נשארה אותה דעת. ככה אדם יכול ללמוד לומר את דעתו, אף אחד לא יחסום לך את הפה. "לא תחסום שור בדישו" (דברים כ"ה, ד) כל שכן לא תחסום אדם...

ישיבת "לבנימין אמר" מושב ברכיה

בראשות הגאון רבי חננאל כהן שליט"א

שאלות שכולם שואלים.

מאת הרה"ג רז צבי הרשפינסקי ר"מ בישיבה הגדולה לבנימין אמר' ברכיה.

שאלה: בביה"כ בישוב יש 3 ספרי תורה, שנים שכתובים ע"ג קלף מהודר ואחד ישן שכתוב ע"ג קלף משוח ויש בו הרבה הצללות ומוציאים אותו רק בחג שמחת תורה. לפני כשבוע הספר המהודר אחד נפסל ונשלח לתיקון, ונשארו רק הספר המהודר והספר המשוח. איך לנהוג בשבת זכור?

תשובה: לענ"ד, יש לכם ב' דרכים נכונות:

א. לביל שבת זכור להודיע לקהל שבבוקר מוציאים רק את ספר תורה המהודר ויקראו בו ז' עולים כחובת היום, ואז יגללו את הספר למפטייר לסוף פרשת 'כי תצא' בספר דברים. וביתניים הרב ימסור דברי כיבושין או הגבאי יקרא הלכות בנושא.

ב. אולם, אם יש בדבר טורח ציבור גדול או עלול לגרום למחלוקת ח"ו, יש לקרוא בספר המשוח את ז' העליות של חובת היום ובמהודר את פרשת זכור, ולא להיפך. וכמו כן תעשו בפרשת פרה.

1. מה זה ספר תורה משוח.

א. מובא במס' שבת (עט ע"ב) כי הלכה למשה מסיני לכתוב ספר תורה ע"ג קלף, ואם ייכתב על גבי דבר אחר יפסל.

ב. בדורות הקודמים היו סופרים שהיו מושחים את הקלף בנוזל מיוחד כדי לאפשר לכתובה קלה ומהירה יותר, אולם בהמשך התברר שהמשיחה היתה מעכבת את ספיגת הדיו בקלף וזה גרם לבעיות הלכתיות כמו קיטועים ומחיקות, וכן לחשש תמידי שמה במקום אחר קפצו מן האותיות. והרבה פוסקים דנו בענין זה, ויש שהחמירו מאוד כמו הבא"ח בשו"ת תורה לשמה

(ס"י רמה) שכתב לפסול משום חציצה, והביא ראיה לכך ממה ששינוי (ר"ה כז ע"ב) שאם ציפה את השופר בזהב נפסל, וגם שהדבר בא לנוי. ואמנם בשו"ת פנים מאירות (ח"ג ס"י לב) ובברכ"י (יר"ד ס"י רע"א סק"י) כתבו שאין לערער על כשרות הספרים הללו, מפני שהמשיחה באה לנוי הקלף ליפות את המצוה ולכן בטלה לקלף ונחשבת כחלק ממנו וזה לא חוצץ, ע"פ הגמרא בסוכה (לז ע"ב).

ולהלכה, ספר תורה בעל קלף משוח מוחזק ככשר ומותר לקרוא בו ואף לברך עליו לכתחילה, ואף שישנם שיטות הפוסלות, מ"מ הרי שיש לצרף את דעת הרמב"ם (שו"ת פאר הדור ס"י ט) שמוותר לברך אף על ספר תורה פסול. ועוד שהמנהג להקל בס"ת משוח כמובא ביבי"א (ח"א ח"א ס"י ב), וכ"כ מרן ראש הישיבה בשו"ת מקור נאמן (ח"א ס"י רמח).

2. קלף משוח לגבי הקריאה פרשת זכור.

א. קריאת פרשת זכור היא בשבת הסמוכה לפורים, שאז מוציאים שני ספרי תורה וקוראים בספר השני "זכור את אשר עשה לך עמלק". והטעם כדי להסמיך מעשה המון למעשה עמלק (רש"י מגילה כט ע"א). ולמדנו מדברי התוספות בברכות (יג ע"א) שקריאת פרשת זכור היא מן התורה ולא כמו קריאת התורה בשבתות שזו תקנת רבנן בלבד (תקנת עזרא). וכך ציין בבית יוסף (או"ח ס"י תרפה) שהקריאות של פ' זכות ופ' פרה הן מדאורייתא וכך פסק בשולחן ערוך (ס"י תרפה סעיף ז, וכן בס"י קמו סעיף ב). והואיל והלכה רווחת כמובא בשו"ע (ס"י ס סעיף ד) שמצוות צריכות כוונה לכן צריך הש"צ לכוון להוציא את השומעים ידי חובה והשומעים לכוון לצאת כי עיקר המצוה בשמיעה, וכך היה נוהג הרב חתם סופר שהיה מזהיר את הצבור לפני קריאת פרשת זכור ופרשת פרה (ראה בזר השלחן ס"י תרפה).

ב. והוסיף הרב פרי מגדים (מש"ז, ס"י קמ"א סק"א) שמכיון שחובת הקריאה בפרשת זכור היא במניין מס"ת, בוודאי שצריך לקרוא מתוך ספר תורה כשר. ולכן להלכה צריך לדקדק לקרוא פרשת זכור (ופ' פרה) בספר תורה הכי מהודר שיש בבית הכנסת.

ולכן להלכה, כיון שע"פ רוב הפוסקים קריאת זכור היא מדאורייתא (וכך בפרשת פרה). לכתחילה יקראו בספר תורה המהודר ביותר שישם זה שאינו משוח, ורק אם אין ספר תורה אחר, אז יוצאים ידי חובה גם במשוח. וכך הורה מרן ראש הישיבה שליט"א בסנסן ליאיר (ס"י ג).

המשך... עמ' 5

יושט המלך לאסתר את שרביט הזהב אשר בידו (ה', ב')

דקדקו המפרשים מדוע נאמר "אשר בידו" ומה בא ללמדנו? ואפשר ששרביט הזהב קצה שלו היה מגיע לרצפה, והקצה השני נמצא ביד המלך. ולזה הדגיש שהגיש לה המלך את שרביט הזהב אשר בידו - קצה השרביט שלא מלוכלך מלכלוכי הדרך¹, וזבה הראה לה את חיבתה אצלו. וזה כעין מה שמסופר (הביאו כן מספר שיחת חולין): איש אחד חיבר ביאור על הספר "יערות דבש" בשם "קצה המטה" ויבוא לבקש הסכמה מהגאון הרי"מ פאדובה זצ"ל מבריסק. אז

1. וכן ראינו בספר יוסף לקח (לרבי אליעזר אשכנזי ב"ר אליהו הרופא) ש"אשר בידו" משמעותו שבאותה שעה היה בידו. והוא מכלל סיפור הנס, שאין רגילות שיאחז המלך את השרביט בידו כי אם בעת הילוכו, וסיבב הקב"ה שאף שהיה יושב היה השרביט בידו. (הובא במתיבתא כאן הערה י"ט. וע"ש עוד פירושים ל"אשר בידו"). ומדבריו נלמד שגם הוא מפרש שהוא כמקל הליכה.

עיין הגאון הנזכר בדבר והעיר לו בהסבירו את הפסוק: "וישלח קצה המטה אשר בידו ויטבול אותה ביערת הדבש" (שמואל-א' י"ד, כ"ז) - כלומר שלא טבל בקצה המטה אשר בארץ, בקצהו המלוכלך של המטה, ביערות הדבש, אלא טבל בקצה המטה "אשר בידו", שקצה זה הרי הנהו נקי תמיד ולא ילכלך על ידי כך את "יערות הדבש"... ואם כן איפוא - הוסיף הגאון - לא טוב עושה מר שטובל את "קצה המטה" שלמטה ב"יערות הדבש", כי על ידי זה מלכלך מר את הספר "יערות דבש"!!

שו"ר ביערות דבש הובא באוצרות המגילה (מתיבתא עמ' ש"מ) שלגודל חביבותה של אסתר הושיט לה אחשוורוש את חלק השרביט אשר בידו, כדי להראות לה שהיא שוה עמו במלוכה, אבל אסתר לגודל ענוותה קרבה אליו ונגעה בראש השרביט אשר נותר ביד המלך, כדי להראות שהוא המלך. והוא כעין דבריו ת"ל.

העורך ס"ט

ומגדל חננאל עד

"יקבי המלך"

מדרשותיו ושיעוריו של מו"ר ראש מוסדות 'חכמת רחמים' הגאון הגדול רבי חננאל כהן שליט"א כח. ראש ישיבת 'לבנימין אמר'

להתחבר לחברים טובים

וידבר ה' אל משה לך רד כי שחת עמך אשר העלית מארץ מצרים (שמות ל"ב, ז).

קשים גרים לישראל

אמרו במדרש (שמות רבה פרשה מ"ב אות ו'): לך רד כי שחת עמך, **העם** אין כתיב כאן אלא **עמך**, אמר משה: "ריבון העולם מנין הם עמי?". אמר לו הקדוש ברוך הוא: "עמך הם, שעד שהיו במצרים אמרת לך 'הוצאתי את צבאותי את עמי' (שם ז, ד), אמרת לך שלא לערב בהם ערב רב, אתה שהיית ענו וכשר אמרת לי לעולם מקבלים השבים, ואני הייתי יודע מה הם עתידין לעשות, אמרת לי לך לאו, ועשית רצונך, והם הם שעשו את העגל, שהיו עובדים עבודת כוכבים והם עשו אותו וגרמו לעמי לחטוא".

הסכמה שבשתיקה

ויש לשאול, אם אמר ה' כי שחת עמך ולא **עמם**, א"כ עם ישראל לא ממש השחיתו, ולמה הם נענשו? נכון שנהרגו שלושת אלפים איש שעבדו ממש את העגל ולא כל ישראל, אבל עד היום אנחנו סובלים בגלל חטא העגל. אמרו חכמים (סנהדרין ק"ב ע"א) על הפסוק: "וביום פקדי ופקדתי עליהם חטאתם" (שמות ל"ב, ל"ד), שבכל צרה של עם ישראל מעורב גם חלק מהעונש על חטא העגל, ומדוע צריכים להענש?

אלא הטעם לעונש הוא, כיון שהיתה למעשה הזה כעין הסכמה שבשתיקה מצד בני ישראל. התביעה היא למה לא מחו בהם, למה לא נלחמו כנגדם, זו היתה תביעה קשה על עם ישראל! הם רואים בעיניהם את הנסים והנפלאות שעשה הקב"ה, והם שותקים! פוסחים על שתי הסעיפים! על זה נענשו עד היום.

ישתעמם ולא יתקלקל

האלישיך הקדוש סיפר על זה משל. היה מלך שהיה לו בן יחיד, והיה מגדל אותו ומטפח אותו, ושומר עליו כבבת עינו. יום אחד בא היועץ למלך ואמר לו: "תשמע, אני רואה שהבן שלך לבד בלי חברים, הנה יש פה את הבן של הממונה על הארמון, אולי כדאי שישחקו ביחד והוא יהיה לו לחברה?". אמר לו המלך: "לא! אני רוצה את הבן שלי לבד, לא רוצה שיתערבב עם ילדים אחרים". היועץ לא התייאש וניסה פעם שניה. "הוא לא ילד מהרחוב, הוא בן של הממונה, מה הוא כבר יכול להרע לבן של המלך". המלך חשב על הנושא בכובד ראש, ולאחר זמן כשראה שהבן לא באמת מאושר להשאר כל הזמן בארמון לבדו, אישר את הבקשה.

יום אחד בזמן שהמלך והיועץ ישבו יחד, בא שר המשטרה למלך, לחש לו דבר באוזן, ופני המלך חוורו. שאל היועץ את המלך: "מה קרה?". אמר לו המלך בשקט: "עכשיו שר המשטרה הודיע לי, שתפסו את הבן שלי שהתלוה לבן של הממונה על הארמון, כשהם פורצים לחנות ובוזזים את השלל. למה אמרת לי שיתחבר אתו? אמרת לי, אני מעדיף שהילד ישתעמם בארמון, מאשר שתהיה לו חברה הורסת ומקלקלת!".

האלישיך הקדוש מסביר שזה בדיוק מה שאמר הקב"ה למשה: "לך רד כי שחת עמך! למה רצית שיצאו הערב רב ממצרים? תראה איך הם התערבבו עם בני הייתי מוציא אותם בלעדיהם!". היתה להם הסכמה שבשתיקה, לא נלחמו בהם, ובגלל הערב רב נענשו גם הם.

חבר - חרב או חיבור

על עם ישראל נאמר: "הן עם לבדד ישכון ובגוים לא יתחשב" (במדבר כ"ג, ט). אומרים המפרשים, זה לא רק היה נכון בזמן שעם ישראל היו במדבר, אלא זה נכון גם בדור שלנו. לכל אחד שיש ילדים, לפעמים הוא אומר להם: "לא נורא, תתחברו עם מי שאתם רוצים, העיקר שלא יהיה לכם משעמם כל היום בבית לבד". אבל אמרו רבותינו (אבות פ"א מ"ז): הרחק משכן רע ואל תתחבר לרשע! צריך להיזהר מאד מחברים רעים. חבר זה אמנם משמעות של חיבור, אבל זה גם כן אותיות **חרב**. יש חבר שהוא חרב, יכול לערוף את הראש של השני, ויש חבר שהוא באמת חיבור, הוא מתנהג כראוי ומלמד רק דברים טובים.

צריך לשים לב לשמור את הילדים מחברים רעים כשהם עדיין קטנים, אם נמתין, הילדים יגדלו וכבר לא תהיה שליטה עליהם, אין מי יאמר לו מה תעשה ואין מי יאמר לו מה תפעל. צריך מאד לשמור מקטנות, לא להגיד על הילד: "לא נורא הוא עוד קטן", לא! אח"כ הוא גדל, והוא נוהג על פי מה שהתרגל מגיל קטן, הוא לא ישנה את הדרך שלו. "חנוך לנער על פי דרכו גם כי יזקין לא יסור ממנה" (משלי כ"ב, ו). צריך מקטנות להרגיל את הילד לחברים טובים ולשמור עליו מחברים רעים, להתעניין להסתכל ולפתוח עינים. בע"ה הקב"ה יעזור לנו בחינוך של הילדים שלנו, ויתן לנו סייעתא דשמיא לראות את בנינו שתולים בחצרות בית ה', אמן כן יהי רצון.

קרן הבניין

בניית בית מדרשו של מורנ ורבנו

הרב מאיר מאזוז שליט"א

בעיצומה!!

את תפספס את הזכות להיות שותף! התקשר עכשיו!

אותב חכר
מסר רבוע
440X12
ש"ח 1200

אותב יריב
אמה על אמה
220X12
ש"ח 2140

אותב כבוד
ברכה מרובה
2 מסר רבוע
840X12
ש"ח 10,000

התורמים יברכו ע"י מרן שליט"א בפתיחת ההיכל **לשבת**

אותב בונה

- 1 היכל קודש **מתם**
- 2 תיבת תפילה **מתם**
- 3 חדר לימוד
- 4 לשכת מרן
- 5 חזית
- 6 מיזוג
- 7 חלונות
- 8 תאורה **מתם**
- 9 מטבח

התורמים ל"שוחף בונה" בנוסף לברכה בפתיחת ההיכל יונצחו בבית הכנסת

התרומות מוכרות לצורך החזר ע"פ סעיף 46

לתרומות ולפרטים נוספים:

0586435737 | 0545672732 | 0559887266

א' בתמונה?

תשובה ניתן לענות בקו
בית נאמן 079-9270505
שלוחה 22.
נא לשלוח התשובות
עד יום ראשון בערב
בין הפותרים נכונה
יוגרל פרס (חובה) לציון שם
וכתובת בצורה ברורה)

גליון
301

ילדי גאלה

בית נאמן לילדים
מתוך שיעוריו של רבנו מרן ראש הישיבה שליט"א
לע"נ גאולה בת הרבנית אסתר מאוזו ע"ה

עורך: הרה"ג ר'
שמואל עידאן שליט"א

למען תספור

שר התורה הגאון רבי חיים קניבסקי זצ"ל

בדורנו יש חכם גדול שקוראים לו "שר התורה", כי הוא כל הזמן למד. הגאון הצדיק רבי חיים קניבסקי. כל ימיו החכם הזה למד תורה וסיים כל שנה ש"ס בבלי וירושלמי וגם הרמב"ם, וגם ש"ת ופירוש. וגם זכר וספר הפה"י. אין מקום בתורה שלא למד אותו. פעם בא אליו רפאל הלפרין ז"ל ואמר לו: הרב, איפה כתוב "ונציא" ברש"י? ענה לו: ברש"י בישיעה מ"ב, שם (פסוק י') הוא אומר: עיר שפלה ימים והולכים שם בספינות כמו "ונציא", אז רש"י הזכיר את העיר ונציא. אבל אף אחד מאתנו לא קרא את רש"י הזה, ואלו הוא ענה לו על המקום. אומרים כשהוא גמר מסכת רגיל לשתות כוסית יין. פעם אחת. נשאר לו ממסכת ברכות כמה דפים והלך לניח, ובשם הלך ושתה כוסית יין, אמר לו המשמש: "הרב, הרי עוד לא גמרת את המסכת", אמר לו הרב: "גמרת במלוח את הדפים האלה". כל הזמן הוא למד, ואי אפשר לתאר את זה. אמרו לי שהרב חיים קניבסקי [זצ"ל] יודע הלכות קדושת החודש (שהו מסופקות), אז כשיבנה בית המקדש ונצטרף לעש ות גם על פי הקשבו וגם על פי הראיה, נלך אליו שטיפוסק לנו בנה. (גליון 80 הערה 16, וגליון 142 הערה 17, וגליון 303 אות ב')

פעם היה יהודי אחד שרחוק מהתורה, שהביאו לו ספר "המהפך" של הרב זמיר כהן, והוא קרא חלק ג' וראה כתוב שם מה שאמר בגמרא (ברכות נ"ח ע"ב) על "כימה", שיש בה כמאה כוכבים. "כימה" זו קבוצה של כוכבים שיוצגה עד היום. אבל בעין רגילה לא רואים יותר משבעה-שמונה כוכבים בלבד. הרב זמיר כותב שם: כאשר גלו את הטלסקופ ראו ב"כימה" למעלה ממאה כוכבים. אותו יהודי ראה שהגמרא אומרת אמת, וחזר בתשובה. במלה אחת של הגמרא חזר בתשובה. פעם ישנו כולל בתל אביב וקראו לו "איפקא מסתברא", מה הפרושי? כל אותם שלומדים בג"ץ ומשפטים

והבילים והבלי הכלים שלהם, "משפטים בל ידעום" (תהלים קמ"ז כ'), (אין להם דעת ואין להם שכל ואין להם חשיבה, הכל מרבע אצלם: ככה כתוב בספר החקים, ככה כתוב בספר הרפאות. אבל מי שלומד גמרא, רואה שם: אמר אבי, אמר ליה רבא, איפקא מסתברא, איפוך אגא ונדומה. והוא מפעיל את השכל שלו). ועשו כולל כזה שהלומדים שם עדין רחוקים מהתורה, שאלו את רבי חיים קניבסקי [זצ"ל] אם אפשר לעשות כולל כזה, ואמר להם: "המאור שבה מחזיקים למוטב". יש אור בתורה, יש חן בתורה. היום יש חוכרת "מסלות אל הנפש", המחבר, הרב ישראל אברג'ל, הבן של רבי יורם זצ"ל, חוכרת מתקנה מאד. ועלה בלבי, המלה "מסילות" בגימטריא מתוקה. התורה מתקנה מדבש, וכדאי לכה ללמוד אותה. (גליון 192 אות כ').

"תאמר להם: אני יודע דף גמרא במסכת שבת!"

פעם היה חכם אחד באמריקה שצביו קנא בו, אמר לו, אתה לומד ולומד, ואני לומד ולא מבין כלום. אמר לו: בוא אלמד אותך. ולמד אותו כמה שורות ושנן אתו. באידיש ובאנגלית. וככה עוד שורה ועוד שורה, עד שגמר דף ראשון של מסכת שבת, דף ב' עד סוף עמוד ב'. כשסיים, אמר לו אביו: האם אני יכול לעשות סיום? ענה לו: אני לא יודע, אבל אני אשאל. התקשר אל הרב משה פינשטיין (שהשביע היתה האזכרה שלו) ושאל אותו: אבא שלי יקן מפלג, והוא רוצה לעשות סיום על דף גמרא, האם הוא יכול? אמר לו הרב פינשטיין: שיעשה סיום, ואני אבוא! הוא התפלל: הרב יבוא לסיים דף גמרא אחד של יהודי פשוט! אמר לו: כן, אני אבוא. והרב הגיע, ועודד וחיך וברך אותו ושמוח בו, אמר לו יש לך זכות למעלה. תעלה למעלה וישאלו אותך מה אתה יודע? תאמר להם: אני יודע דף גמרא במסכת שבת! יאמרו לו הנה יש כאן מקום של שומרי שבת, ולמחרת היום תהיה הנה נפט! (גליון 304 הערה 20).

הלכה נאמנה

[פותח הרב בן איש חי (שי"א פרשת תצוה אות ב')] **אם אין כהנים לעשות נשיאות כפים, והזמן ראוי לנשיאות כפים, קלומר תפלת שחרית, לא במנחה וערבית, אז השליח צבור אומר "אלקינו ואלקי אבותינו, ברכנו בברכה המשולשת" וזו הצבור לא עונים אמן אחר הפסוקים, כי זה לא ברכת כהנים, אלא אומרים "כּוּן יְהִי רְצוֹן". וכתב בסדר לאלפים (סי' קמ"ז אות ב'): מנהג ותיקין (קלומר מנהג טוב) לומר אחר פסוק ראשון: "כּוּן יְהִי רְצוֹן בְּזִכּוֹת אַבְרָהָם". בפסוק שני: "כּוּן יְהִי רְצוֹן בְּזִכּוֹת יִצְחָק", ובפסוק השלישי: "כּוּן יְהִי רְצוֹן בְּזִכּוֹת יַעֲקֹב וּבְזִכּוֹת מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן וְיִסְרָאֵל וְיִשְׂרָאֵל וְיִשְׂרָאֵל לְנֶחֱם בְּנֵה יִאֲמַר בְּלִחַת בְּזִכּוֹת וּבְזִכּוֹת". אמר בקול רם כמו שנוהגים כלם, וההוספות האלה בְּזִכּוֹת יַעֲקֹב בְּזִכּוֹת מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן יוֹסֵף וְיִשְׂרָאֵל הוּא יַפְרִיעַ בָּהֶם לַחֲזֹן, הוּא רוֹצֵה לְהַמְשִׁיחַ, וְאַתָּה אֹמֵר לוֹ חַפֵּה עַד שְׁאֲמַר מֹשֶׁה אַהֲרֹן יוֹסֵף וְיִשְׂרָאֵל... וְאֵם יְהִי גַם מְקַבֵּל יְחִיּוּל כְּלוֹן מֹשֶׁה זֶה נֶצַח, אַהֲרֹן זֶה הוּא, יוֹסֵף זֶה יְסוּד, דָּוִד זֶה מַלְכוּת, נח, תן לו לגמור שים שלום... אל תכביד עליו, ואז כשהשליח צבור אומר ברכת כהנים לבד כל כהנים (אין כהנים בבית הנקנסת, או שהם לא נושאים פניהם מקל סכה שהיא), אז יעשה "בְּרַכָּה" מול ההיכל, "וישמרה" לצד ימין. "אזר ה' פניו" כלפי ההיכל, "אלה ויחנה" לצד שמאל. אבא זצ"ל היה אומר קצור נרדף - "וישמרה" מימין "ויחנה" משמאל, למה? כאשר כהנים עושים ברכת כהנים, אז כל מלה שסופה כ"ף סופית פונים בה לימין שמאל ואמצע. תמיד ככה, לדוגמא: "בְּרַכָּה" - אם אתה מסתפל קדימה - יְבַרְכָהּ, מה עם אלה שממין ושמאל? אתה**

לא מברך אותם? לכן פונים לימין, שמאל ואמצע (סימן לדבר: "ישא ה' פניו אליך", ישא ראשי תבות ימין שמאל אמצע). יְבַרְכָהּ - ר, ויְשַׁמְרָהּ - ר, פניו אליך - ר, ויְחַנְךָ - ר, אחר כך: ישא ה' פניו אליך - ר, וישם לך - ר, ושאתה אומר "בְּרַכָּה" "אליך" "לך" "ויחנה" "וישמרה" אתה פונה לנוכח. מי זה הנוכח? ימין, שמאל אמצע, ובמלה האחרונה "שלום" גם כן פונים בה, סך הכל שבע מלים, זה כאשר הכהן נושא את פניו, אבל כאשר הכהן לא נושא את פניו, לשליח צבור יש רק שתי מלים שהוא מסובב את פניו - "וישמרה" צד ימין, "ויחנה" בצד שמאל, ואת כל ברכת כהנים אומר כאשר פניו כלפי ההיכל וזהו. יש כאן אריכות, אבל זו התמצית. (פעם רבי משה לוי זצ"ל חשב שגם כאשר הוא מקריא להכניס גם כן יעשה ככה - יְבַרְכָהּ ה' ויְשַׁמְרָהּ לימין, "אזר ה' פניו אליך ויחנה" לשמאל, והכהנים עושים בכל מלה כמו שאמרנו. אז רבי צמח יבדל לחיים אמר לו שזה לא כך [אלא כשהתחנן מקריא, אין צריך שיפנה]. והוא אמר על זה: "גדול שמושה יותר מלמדה" (ברכות דף ז' ע"ב). אני קראתי את הדברים והבנתי, כה, אבל אבא תמיד למד אותנו ככה, וגם הלשון של כן איש חי שכתב בזה (שם סעיף ג) "כִּשְׂאוֹמֵר הַשְּׁלִיחַ צְבּוּר יְבַרְכָה" אמרי הסעיף של אין שם כהנים) סעיף ב', אומר לך כפרוש שאם יש שם כהנים, הכהנים עושים הכל לצבור, והשליח צבור רק מקריא להם, זה הכל, אז בשביל מה הוא מסתובב? אבל כאשר הכהנים אינם בבית הנקנסת, והשליח צבור לבדו מברך, אז לא נטרים עליו לעשות "בְּרַכָּה" ימין, שמאל אמצע כמו הכהנים, מסיפין רק "וישמרה" מימין "ויחנה" משמאל, וכל שאר הברכה לנוכח. (גליון 297 אותיות ז' ט').

חיבה

תשובות ניתן לענות בקו בית נאמן 079-9270505 שלוחה 21 (חובה לציון שם וכתובת בצורה ברורה).
נא לשלוח התשובות עד יום ראשון בערב
שמות הזוכים והגליון הקודם, יפורסמו בעל"פה בשבוע הבא
תשובה לחידה נמצאת בעלון הנוכחי:
בטח החידות, שי להקפיד לומר את התשובה והפרטים (כולל שם, כתובת וטלפון) בצורה ברורה! חרעה שאינה ברורה כולה למערכת, לא תינע להגלה.

שמו כשמו זה חתן וזה חותן שנסוף א'

